

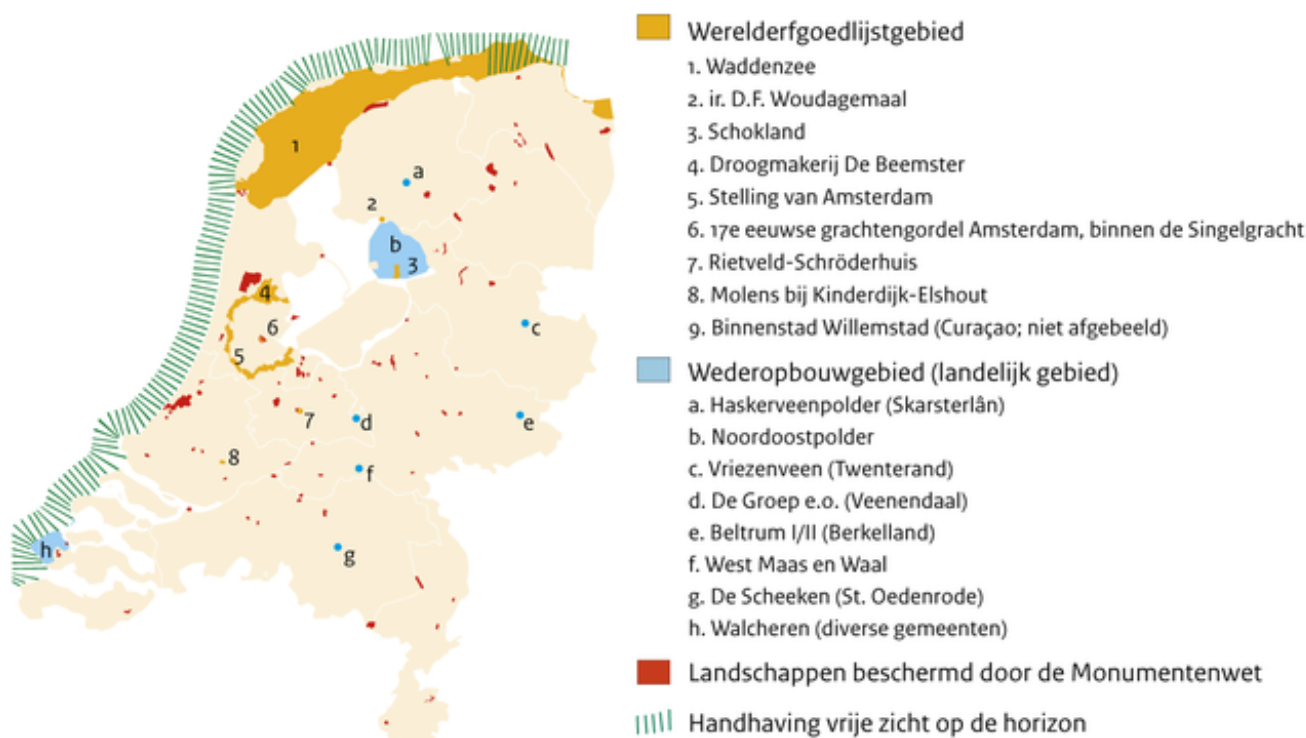
## Cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationaal belang, 2012

Indicator | 26 oktober 2012

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

In de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR) zijn cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationaal belang benoemd. Het gaat om negen gebieden en monumenten buiten steden en dorpen die op de Werelderfgoedlijst van UNESCO zijn geplaatst, acht wederopbouwgebieden, 80 landschappen die beschermd zijn door de Monumentenwet en het vrije uitzicht vanaf de Noordzeekust.

### Cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationaal belang, 2012



Bron: SVIR, 2012 (Ministerie I&M).

PBL/okt12  
[www.clo.nl/nl133904](http://www.clo.nl/nl133904)

- [Download figuur](#) [2]

## Werelderfgoedlijstgebieden

Werelderfgoed is cultureel en natuurlijk erfgoed dat wordt beschouwd als onvervangbaar, uniek en eigendom van de hele wereld. Het zijn monumenten, natuurgebieden, gebouwen en landschappen die zo bijzonder zijn dat ze voor de mensheid behouden moeten blijven. In Nederland zijn negen gebieden en monumenten met bijzondere cultuurhistorische waarden en met grote internationale betekenis geplaatst op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. Dat zijn de Stelling van Amsterdam, Schokland in de Noordoostpolder, de Droogmakerij de Beemster, de Waddenzee en het gebied met de molens van Kinderdijk. Verder zijn ook het Woudagemaal bij Lemmer, het Rietveld-Schröderhuis in Utrecht, de Amsterdamse grachtengordel en de historische binnenstad van Willemstad op Curaçao

op de lijst geplaatst. Een aantal andere gebieden is voorgedragen voor de Werelderfgoedlijst, zoals de Nieuwe Hollandse Waterlinie, Koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid in Drenthe en het Nederlandse deel van de Limes. Deze staan op de voorlopige lijst. De kaart toont alleen de gebieden en locaties die op de huidige Werelderfgoedlijst van de UNESCO staan (met uitzondering van Willemstad).

## Wederopbouwgebieden

De architectuur en stedenbouw uit de periode 1940-1965 vormde een belangrijke ontwikkeling in de Nederlandse architectuurgeschiedenis. Het is een periode van vernieuwing in zowel materialen als werkwijzen. Het stedenbouwkundig ontwerp kenmerkt zich door nieuwe verkavelingspatronen, nieuwe wijkopbouw en een steeds belangrijker rol van het verkeer. Drie typen gebieden worden onderscheiden:

- wederopgebouwde kernen (herstel oorlogsschade);
- naoorlogse woonwijken;
- landelijk gebied.

Dertig gebieden zijn geselecteerd die van nationaal belang zijn voor deze periode. In het landelijk gebied zijn dit onder andere de Noordoostpolder en Walcheren. De kaart toont enkel de acht Wederopbouwgebieden in het landelijk gebied.

## Beschermde dorps- en stadsgezichten

In de Structuurvisie Infrastructuur & Ruimte (SVIR) staan ook de beschermde dorps- en stadsgezichten op de plankaart. Deze kennen het meest restrictieve beleid (Monumentenwet) en beperken zich niet tot steden en dorpen; ook landschappen zoals de Schermer en de landgoederenzone bij Wassenaar vallen onder dit beleid. De kaart toont de locatie van 80 beschermde stads- en dorpsgezichten groter dan 100 hectare (landschappen beschermd door de Monumentenwet).

## Vrij uitzicht op de horizon vanaf de kust

Landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische kwaliteiten op de Noordzee, het IJsselmeer en Waddenzee zijn van nationaal belang. Voor de landschappelijke kwaliteiten op de Noordzee is in de SVIR aangegeven dat het vrije uitzicht op de horizon vanaf de kust tot 12 zeemijl gehandhaafd moet blijven. Dit is op de getoonde kaart aangegeven.

## Beleid volgens de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Werelderfgoederen zijn door het Rijk ruimtelijk beschermd, waarbij ontwikkelingen in deze gebieden mogelijk zijn mits deze de uitzonderlijke universele waarde verbonden kernkwaliteiten behouden of versterken. In de Visie Erfgoed en Ruimte (2011) worden de kernkwaliteiten van de wederopbouwgebieden toegelicht. Het Rijk zet in op bestuurlijke afspraken met gemeenten over een ontwikkelingsgerichte bescherming in bestemmingsplannen van deze wederopbouwgebieden. Specifiek voor de landschappelijke kwaliteiten op de Noordzee handhaaft het Rijk het vrije uitzicht op de horizon vanaf de kust tot 12 zeemijl conform het Nationaal Waterplan en borgt dit in het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro).

## Referenties

- Ministerie I&M (2012). [Structuurvisie Infrastructuur en Milieu: Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig](#). [3] Ministerie van Infrastructuur & Milieu, Den Haag.
- Ministerie OCW en I&M (2011). [Kiezen voor karakter, Visie erfgoed en ruimte](#) [4]. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Ministerie van Infrastructuur & Milieu, Den Haag.

## Relevante informatie

- [UNESCO](#) [5] (Protection of the World Cultural and Natural Heritage)
- [UNESCO werelderfgoedlijst](#) [6] (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)
- [Wederopbouwgebieden](#) [7] (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)
- [Stichting Werelderfgoed](#) [8]
- [Nationaal Waterplan](#) [9]

## Technische toelichting

### Naam van het gegeven

Cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationaal belang

### Omschrijving

Ligging van gebieden in Nederland die op de lijst van Werelderfgoed zijn geplaatst, en overzicht van wederopbouwgebieden in het landelijk gebied

### Verantwoordelijk instituut

WOT Natuur & Milieu, Wageningen UR & PBL (Bram ten Cate & Hans Farjon).

### Berekeningswijze

n.v.t.

### Basistabel

De kaart is gebaseerd op de Kaart Erfgoed uit de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (Ministerie van I&M, 2012).

### Geografisch verdeling

Nederland

## Andere variabelen

nvt

## Verschijningsfrequentie

onregelmatig

## Achtergrondliteratuur

\* [UNESCO](#) [5] (Protection of the World Cultural and Natural Heritage)\* [UNESCO werelderfgoedlijst](#) [6] (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)\* [Wederopbouwgebieden](#) [7] (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)\* [Stichting Werelderfgoed](#) [8]\* [Nationaal Waterplan](#) [9]

## Betrouwbaarheids codering

Integrale enquête.

## Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2012). [Cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten van nationaal belang, 2012](#) [10] (indicator 1339, versie 04 , 26 oktober 2012 ). [www.clo.nl](http://www.clo.nl). Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

**Bron-URL:** <https://www.clo.nl/indicatoren/nl133904>

## Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1339>

[2] [https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1339\\_001k\\_clo\\_04\\_nl.png](https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1339_001k_clo_04_nl.png)

[3] <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimtelijke-ordening-en-bereikbaarheid/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2012/03/13/definitieve-structuurvisie-infrastructuur-en-ruimte.html>

[4] &#10; <http://www.milieuennatuurcompendium.nl/bestanden/nl/http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2011/06/15/beleidsvisie-kiezen-voor-karakter-visie-erfgoed-en-ruimte/beleidsvisie-kiezen-voor-karakter.pdf>

[5] <http://whc.unesco.org/en/statesparties/nl>

[6] <https://cultureelerfgoed.nl/dossiers/werelderfgoed/werelderfgoedlijst-unesco>

[7] <https://cultureelerfgoed.nl/dossiers/wederopbouw/wederopbouwgebieden>

[8] <http://www.werelderfgoed.nl/>

[9] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2015/12/14/nationaal-waterplan-2016-2021>

[10] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl133904>